

надається право оцінювати непоточний актив (або ліквідаційну групу), віднесений до складу утримуваних для продажу, за нижчою з оцінок (або за балансовою або за справедливою чи вартістю з вирахуванням витрат на продаж), то в Наказі про облікову політику ці альтернативи також слід прописати, обґрунтувавши доцільність застосування чи перевагу якоїсь із вищеперахованих оцінок (у випадку, якщо вони співпадатимуть).

Зазвичай суб'єкт господарювання оцінює непоточний актив (або ліквідаційну групу), класифікований як утримуваний для розподілу власникам за вартістю, нижчою від його балансової вартості і справедливої вартості, мінус витрати на розподіл.

Витрати на розподіл є додатковими витратами, які прямо відносяться до розподілу, виключаючи фінансові витрати і витрати на податок на прибуток.

Щодо основних класів активів, в тому числі необоротних, які належать до складу утримуваних для продажу підприємство повинно подавати інформацію (розкривати) окремо у звіті про фінансовий стан чи в примітках. Виняток складають випадки, дозволені п. 39 МСБО 5.

Пунктом 14 МСБО 8 передбачено, що у зв'язку з прийняттям нового (нових) стандарту

чи у випадку перегляду будь-яких положень існуючого стандарту або його тлумачення, може бути змінена і облікова політика. Її перегляд в таких випадках обов'язковий. Якщо в новому стандарті не прописано правила перехідного етапу, то рекомендується застосовувати ретроспективний перерахунок.

Не вважаються змінами в обліковій політиці такі випадки:

1) застосування облікової політики щодо операцій, інших подій або умов, котрі відрізняються за своєю сутністю від операцій, інших подій або умов, що раніше мали місце;

2) застосування нової облікової політики щодо операцій, подій або умов, які раніше не виконувалися або були несуттєвими.

При цьому первісне застосування політики переоцінки необоротних активів класифікується як зміна в обліковій політиці.

Таким чином, розробка облікової політики підприємства при переході на міжнародні стандарти обліку вимагає врахування всіх існуючих стандартів і тлумачення до них. А якщо стандарти для деяких операцій відсутні, дозволяється застосування професійних суджень. В цьому випадку фахівцям слід орієнтуватись на чинне українське законодавство або галузеві норми.

Список використаних джерел:

1. Дерун І. А. Напрями вдосконалення облікової політики в частині необоротних активів промислових підприємств (на прикладі заводів залізобетонних конструкцій) / І. А. Дерун // Облік і фінанси. – 2013. – № 4 (62). – С. 24-31.
2. Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність [Електронний ресурс]: Міжнародний стандарт фінансової звітності 5 / Міжнародний документ від 01.01.2012 р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_023.
3. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки [Електронний ресурс]: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 // IASB; Міжнародний документ №929_020 від 01.01.2012 р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020.
4. Основні засоби [Електронний ресурс] : міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 / Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – К., 2010. – Режим доступу: [http://www.minfin.gov.ua/document/92427/МСБО 16.pdf](http://www.minfin.gov.ua/document/92427/МСБО%2016.pdf).

УДК 657.471

АУДИТОРСЬКА СИНЕРГІЯ У РОЗВ'ЯЗАННІ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО АУДИТУ

Назарова К.О. – д.е.н., доцент,

завідувач кафедри фінансового аналізу та аудиту,

Київський національний торговельно-економічний університет

Якісний та ефективний аудит є факторами економічного зростання. Для вирішення низки завдань національної економіки, підвищення довіри інвесторів та інших користувачів інформації до результатів діяльності суб'єктів господарювання, участі вітчизняних суб'єктів господарювання у міжнародних ринках капіталу, праці, інших формах макроекономічної діяльності, для

зростання їх ділової активності, оголошення ними стратегічних планів щодо підготовки та здійснення ІРО, М&А власники та СЕО потребують надійного джерела якісної, максимально достовірної та підтверженої інформації, яким може бути аудит (внутрішній, зовнішній). Окремо внутрішній та зовнішній аудит не в змозі надати таку інформацію, яку очікують від аудиту її

користувачі.

Ретроспективність та певну «разовість» зовнішнього, так званого, незалежного аудиту власники намагаються заповнити засобами внутрішнього аудиту, але, поряд з власними перевагами, він залишає невирішеними низку питань. Оскільки і внутрішній, і зовнішній аудит спрямовані на вирішення різних циклів завдань, але, зрештою, на покращання фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, виникає потреба в їх ефективній взаємодії.

Можливості внутрішнього та зовнішнього аудиту мають власні межі, що потребує пошуку інноваційних підходів до виявлення шляхів їх ефективної взаємодії. Одним із таких інноваційних шляхів є аудиторська синергія.

Аудиторська синергія - це ефективна взаємодія внутрішнього та зовнішнього аудиту, відповідно до якої отриманий результуючий ефект будь-якої природи перевищує алгебраїчну суму його складових і виявляється в точках аудиторської емерджентності, що утворює системний синергічний підхід до підсилення переваг двох видів аудиту та сприяє визначенню синергічного ефекту від їх взаємодії.

Принципово важливим і з теоретичної, і методологічної, і практичної точок зору є те, що синергія внутрішнього та зовнішнього аудиту (аудиторська синергія) здатна надавати відчутно надійнішу інформацію, яка посилюється перевагами обох видів аудиту. Вона стає інструментом забезпечення якості результуючої інформації, оскільки передбачає перевірку не лише даних обліку, фінансової звітності, а й самої фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання

Для користувачів інформації (в першу чергу, професійних) необхідно враховувати таку концептуальну особливість аудиторської синергії, як розмежування процесу синергії (власне, яка і є аудиторською синергією) та її результату - синергічного ефекту.

Еволюція аудиту в цілому, а також внутрішнього та зовнішнього аудиту, як його складових, внесла суттєві корективи у

змістовне наповнення низки категорій, понять і термінів. Так, поняття синергії у процесі еволюції зазнало відчутної трансформації: від свого першоджерельного значення «ті, що діють разом; співпраця; співдружність» до його сучасного варіативного тлумачення в різних сферах людської діяльності.

У світову економіку поняття синергії прийшло з фізичних, природознавчих сфер, де під синергією розумілася взаємодія будь-яких органів та систем у живому організмі. З часом застосування терміну, що досліджується, поширилося, серед іншого, на економічну сферу, причому абсолютно переважного застосування це поняття набуло для M&A. Крім того, почалась активна синонімізація цього поняття з його результатом, синергічним ефектом.

Якісною особливістю запропонованої концепції є двовекторність напряму її дії, оскільки вона спрямована на задоволення потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів інформації, що принципово відрізняє її від інших концепцій аудиту (рис.1).

Сучасна економіка в цілому та економічна ефективність суб'єкта господарювання, зокрема, вимагають підвищення якості аудиту, оскільки якісний аудит є фактором економічного зростання. Відчутні прагнення вітчизняних суб'єктів господарювання до участі у міжнародних ринках капіталу, праці, фінансових ринках, а також в інших формах макроекономічної діяльності, зростання ділової активності вітчизняних суб'єктів господарювання на зазначених ринках, оголошення ними стратегічних планів щодо підготовки та здійснення ІРО, сформовані запити стосовно залучення адресних інвестицій, спонукають власників та СЕО шукати надійне джерело максимально достовірної та підтвердженої інформації, яку може надати аудит, але, через незадовільну його якість, не надає. Зовнішній аудит, як обов'язковий, так і ініціативний, в Україні замовляє незначна частка суб'єктів господарювання – юридичних осіб.

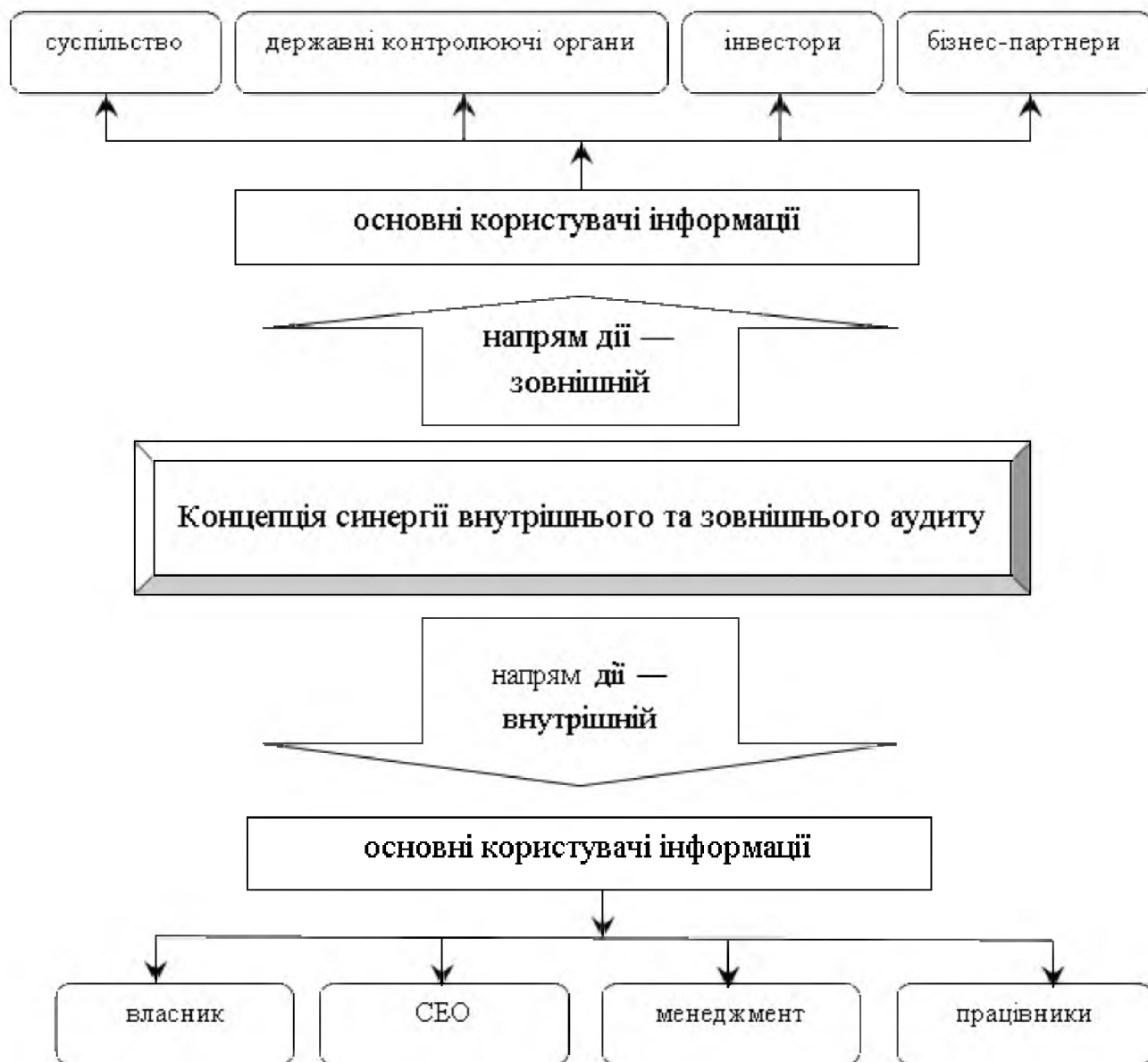

Рис. 1. Двовекторна спрямованість синергії внутрішнього та зовнішнього аудиту

Джерело: розроблено автором

Роль інституту аудиту зростає в реалізації соціальних очікувань та запитів суспільства. Підвищується реакція держави й суспільства на процеси та явища, які спостерігаються в сфері аудиту, зокрема, недостатній рівень довіри до результатів аудиту, доволі низька, не зіставна із станом національної економіки, частка негативних аудиторських висновків (звітів) тощо. Впродовж останніх років формується стадія соціальної відповідальності аудиту, яка характеризується зменшенням його саморегуляції, формуванням суспільного нагляду за аудиторською професією, запровадженням низки правових актів щодо контролю якості аудиту.

Перебуваючи у постійному пошуку інвесторів, власники суб'єктів господарювання, усвідомлюючи необхідність підвищення рівня їх інформаційної прозорості, шукають шляхи для

кількісного та якісного удосконалення механізмів розкриття фінансової та нефінансової інформації. Транспарентний вектор розвитку аудиту корелюється з обґрунтованими прагненнями держави гарантувати значній кількості юридичних та фізичних осіб побудову системи національних рахунків на підставі перевіреної, підтвердженої та якісної інформації, оскільки на сьогодні достовірність своєї фінансової звітності підтверджено незначною частотою суб'єктів господарювання.

Отже, аудиторська синергія повною мірою відповідає транспарентному вектору розвитку аудиту, який обумовлений усвідомленням транспарентності як загальної ідеї сучасної цивілізації, збільшенням обсягів потоків капіталу та стрімким розвитком засобів масової комунікації.